

1921 a 11. května 1923. Pokud se týče nároku na náhradu škody za zmenšenou vyhlídku na zaopatření sňatkem, stala se tato škoda žalobkyni rovněž již známou dne 6. března 1924, kdy se pravoplatným odsouzením žalovaného stalo jistým, že žalovaný slib manželství nesplní, neboť skutečnost, že žalobkyně byla vinou žalovaného tehdy již matkou dvou nemanželských dětí, znamenala pro ni sníženou možnost zaopatřiti se sňatkem s jiným mužem. Nárok na náhradu škody zanikl tudíž promlčením rovněž již dne 6. března 1927, jelikož byl uplatněn žalobou teprve dne 13. března 1928. Dovolatelka ovšem uplatňuje, že se příčinou snížení její naděje na zaopatření sňatkem stal i žaludeční neduh, který, jak zjištěno, u ní nastal teprve v roce 1926 a je s porody v příčinné souvislosti a že se odvolací soud ocitá sám sebou v rozporu, odepíraje jí nárok na náhradu škody za sníženou naději na zaopatření sňatkem z důvodu zmrhání pro promlčení, kdežto její nárok na náhradu škody ze snížení její výdělečnosti následkem žaludečního neduhu uznal za nepromlčený a po právu jsoucí. Než dovolatelce nelze dáti za pravdu. Snížení řečené naděje z důvodu předcházejících porodů bylo, jak shora již uvedeno, žalobkyni známo dne 6. března 1924 a promlčecí lhůta ohledně nároku na náhradu škody z tohoto důvodu počala běžeti od tohoto dne. Dostavila-li se v roce 1926 nová příčina téže škody, žaludeční neduh jako další škodlivý důsledek porodů, nemohlo to míti vliv na další běh promlčecí lhůty ohledně nároku ze zmrhání. Nárok na náhradu škody ze snížení výdělečnosti žalobkyně následkem žaludečního neduhu, jest nárokem od nároku svrchu zmíněného odlišným, zakládaje se na jiné skutečnosti, a bylo jej co do promlčení posuzovati zvláště. Odvolací soud tudíž nárok žalobkyně na bolestné 1.500 Kč za porody a nárok na náhradu škody ze zmenšené naděje na zaopatření sňatkem právem zamítl z důvodu promlčení.

Čís. 9508.

Domáhá-li se rozloučený manžel výroku, že svatební smlouva zanikla, jde o určovací žalobu podle § 228 c. ř. s.

(Rozh. ze dne 3. ledna 1930, Rv II 736/29.)

Manželství stran bylo pravoplatně rozloučeno z viny obou manželů. Žalobě manžela proti manželce, by svatební smlouva byla prohlášena za zrušenou, procesní soud první stolice vyhověl, odvolací soud žalobu zamítl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Žalobce domáhá se žalobou výroku, že se manželská smlouva prohlašuje za zrušenou. Nejde o žalobu na plnění, nýbrž o žalobu určovací, neboť žalobci podle jeho vlastního prohlášení při ústním jednání před soudem první stolice jde v tomto sporu jen o zjištění předpokladu pro nárok na náhradu škody; jež chce na základě pravoplatného rozsudku

uplatniti zvláštní žalobou o náhradu škody. Proti žalobě o náhradu škody není formelní překážky, žalobce může náhradu škody, jsou-li splněny další předpoklady, zažalovati hned žalobou o plnění, k zjišťovací žalobě, jíž má býti jen zjednán předpoklad pro tuto žalobu o plnění, nedostává se právního zájmu (§ 228 c. ř. s.). § 1264 obč. zák. nelze na tento spor použití, neboť manželství bylo rozloučeno, nikoli rozvedeno. Podle § 1266 obč. zák. zanikají svatební smlouvy; domáhá-li se manžel výroku, že smlouva zanikla, jde o žalobu podle § 228 c. ř. s., a musí tu býti náležitosti této žaloby.

Čís. 9509.

Výtěžek z prodeje upisovacích práv při nové emisi akcií není výtěžkem z akcií, jenž by připadal požívateli, nýbrž jest volným vlastnictvím vlastníka starých akcií.

(Rozh. ze dne 9. ledna 1930, R I 1023/29.)

Adéla K-ová prodala upisovací práva k 46 akciím banky z pozůstalosti Jana P-a, jichž byla vlastníci, kdežto poživací právo příslušelo Anně Ř-ové. Výtěžek z prodeje upisovacích práv byl uložen na vkladní knížku Zemské banky v Praze a knížka vložena do soudního deposita pozůstalosti Jana P-a. Návrhu Adély K-ové, by jí tento výtěžek byl vydán, odporovala Anna Ř-ová, tvrdíc, že výtěžek z prodeje upisovacích práv náleží jí jako poživatelce uložených akcií. Soud první stolice poukázal i Adélu K-ovou i Annu Ř-ovou s jejich nároky na výtěžek z prodeje upisovacích práv na pořad práva s odůvodněním, že jest sporné, které z nich výtěžek ten patří; o tom že lze rozhodnouti jen sporem. Rekursní soud poukázal výtěžek z prodeje 46 upisovacích práv z akcií Adéle K-ové. Důvody: Neprávem má soud první stolice za to, že v nesporném řízení nelze rozhodnouti otázku, zda na výtěžek z prodeje upisovacího práva má nárok vlastník akcie či poživatel. Podle § 2 čís. 7 pat. o nesp. řízení není soudu zakázáno, by, vykonávaje nesporné soudnictví, rozhodoval o sporných otázkách; jen ukvapeně nemá o právech účastníků rozhodovati. O tom nelze mluvit, any obě účastnice své právní stanovisko přesně udaly. Ježto nebylo řešiti sporné skutečnosti, měl otázku rozhodnouti soud první stolice. Po této stránce jest stížnost důvodnou. Než i ve věci samé jest dáti stěžovatelce za pravdu. S hlediska hospodářského jest akcionář podílníkem v podniku. Z toho plyne, že výnosem akcie jest podíl, který jednotlivému akcionáři podle stanov a podle usnesení valné hromady připadá z čistého zisku, docíleného v podniku. Jinak jest proto posuzovati věc, když akcionářům ve stanovách vyhraženo jest přednostní právo k odběru akcií nově vydávaných (§§ 31, čtvrtý odstavec, akc. reg.). Podstata tohoto práva spočívá v tom, že starému akcionáři propůjčena jest možnost, získati další akcie. Výkon tohoto práva přinese starému akcionáři zpravidla majetkový prospěch, ať již sám se rozhodne získati nové akcie, nebo